

1 Yoni

Yoni'a Yisasi'ae lo'kano uneno hu'nea afina ayatala'a hano huteno aiyalekati aole alea anaka Yisasi ke ne'afea anaka'ae makopi ne'maiya ve'kakeno Yisasife ala Yoni avo kamaleteno henaka'a kosufa leteno mai'neno mani aole'ae mako'ae aise avo kamale'ne. Yisasi'a fali'neapati hetino ko'ku'napi haitekeno Yoni'a 60 kafu akeva maiteno 1 Yoni ke kamale'ne.

Maike maike hu lavamu nelamea ke nehe.

¹ Yisasi mako aki'a lavamu lami Kemo'ae. Ani Kemofe afi'na avo ka'na lahana'nepauve. Ani Kemo'a a'ke'ainaka ma mopa alo ohu'nea afina aepa heno mai'nike'na akaeya naulakafati ake'na alakepa hu'na akete'na nayateti atafa hu'noa ve'kae lahana'nepauve. ² Ani hano ohu lavamu'mo aepa ve'ka ako eno fole aike'na akete'na lamake hu'na lahana'nepauve ani maike maike hu lavamu'mo aepa ve'kae. A'ke'ainaka Afo'amo'ae ne'maiyateti eno va'yi hike'na ake'noe. ³ Lakaeya'ae lapa'kaeya'ae afiteta mako'ke laipa lakesale mai'neta kiki yo'kalo hisuna yafe ako akete'na afi'noa ve'kae lahana'nepauvanaketa lakaeya Afotimo'ae mafa'ne'a Yisasi Kalaisi'ae mako'ke laipa lakesale maleta mai'neta kiki yo'kalo huta ne'maune. ⁴ Lakaiti amuse yatimo'a laipafi havaiteteno ala hisea yafe mani ke avopi ne'kaove.

Lakaeya hale yapi uteta hisune.

⁵ Yisasi'a mani ke lahapaike afi'nona ke lapa'kaeya lahapaike nepauva kemo'a ma kava hu'ne. Anumaya Koti'a hale ya mai'nea yafe akaeyapina hani yana aiset'o'a alaki ohane'ne. ⁶ Ohane'niketa lakaeya "Akaeya'ae mako'ke laipa maleta mai'none." huta nehutae'maki hani yapi uteta hisunana lakaeya kasuke nehuta ke lamake kele uteta nohune. ⁷ Uteta nohuna'maki akaeya hale yapi mai'nea kava huta hale yapi uteta hisunana mi'ko vayatimoki'ae mako'ke laipale maisunakeno Anumaya Koti mafa'ne Yisasi kola'mo'a mi'ko hai'o'ae hao'otake yati sese huno ano kalo pateketa honi'yati o'male ve a'ne ne'maune.

⁸ Lakaeya "Hao'otake yati o'male'ne." huta nehisunana lakaiti laipake'ke kasuke ke hune'atona yafe lamake kemo'a laipafina nohane. ⁹ Lakaeya hao'otake kava nehuna yati huta fole aisunana Anumaya Koti'a afa'a lake o'atalekaiyanakeno kanale'ya huno lahaove latove nehuno aipa yuna yapati atalelateteno ani hao'otake yati alino ne'ataleno mi'ko hai'o'ae hao'otake yati ano kalo patesiketa honi'yati o'male vaya maikune. ¹⁰ Lakaeya "Nakaeya hao'otake kava ohu'noe." huta hisunana Anumaya Kotife "Kasuke ke'ake ve'ka mai'ne." huta nehunakeno Anumaya Koti ke'amo'a laipafi o'male'ne.

2

Kalaisi'a laya hu ve'ka mai'ne.

¹ Nakaeya mafa'ne anaka'nimokitapa hao'otake kava ohisaya yafe ma avona lapa'kaeyateka

ne'kaove. Ne'kaova'maki mako ve'kamo'a hao'otake kava hiseana laya hisea ve'kati mai'ne. Ani ve'ka hao'otake ya'a o'male ve'ka Yisasi Kalaisi'a lakaeyafe Afo'amoteka ke huno afine'ke.

² Anumaya Koti'a lakaeya hao'otake kava huna yafena aipa afino haviya hulate'nikeno Yisasi'a ani hao'otake yatilefe falikeno Anumaya Koti aipamo'a falu hikeno hao'otake yati alino atale'ne. Lakaeya hao'otake ya'alefe'ke Yisasi'a ofali'niki mi'ko ma mopale vaya'ai hao'otake yate'ae fali'ne.

³ Hana ya huta Yisasina laipa ami'nona yafe afisune? Anumaya Koti ke male male'nea ke a'kame malesunana "Lamake Yisasina laipa amiteta akaeyafe ako afi'none." huta hukune.

⁴ Mako ve'kamo'a "Nakaeya Anumaya Kotina ako ake'na alakepa hu'noe." nehuno'ae'maki ke male male'nea ke a'kame o'maleseana ani ve'ka kasuke ke'ake ve'kakeno lamake kemo'a aipafi o'male'ne.

⁵⁻⁶ Mako ve'kamo'a Anumaya Koti ke a'kame ne'maleseana Anumaya Kotife lusiya huno hau ayamopafati nehaiye. Mako ve'kamo'a "Nakaeya Anumaya Koti'ae lo'ka'na ne'mauve." hiseana akaeya Yisasi'a hu'nea kava huno uneno hise. Ani kava nehuta ne'aketa "Lakaeya Anumaya Koti'ae lo'kata ne'maune." huta hukune.

Afu'akanana aipa ne'amea ve'kamo'a hale yapi ne'maiye.

⁷ Vae nahau nayamopafati ne'nahaiya vaya'nimokitapa saufa ke male male'noa ke o'kaoki a'ke'ainaka ako afi'naya ke ne'kaove. ⁸ Ani ke a'ke'ainaka kemaki meni ka'na lapaumomo ne'maloa kemo'a saufa kekana nehikeno hani yana hano nehikeno alakepa hale yana va'yí

huteno ano ha nelea yafe Yisasi'a hu'nea kava'ae lapa'kaeya nehaya kava'ae ani lamake'ake ke lapavelikeno ani saufa laumomo male'nea kemo'a lamake nehe huta afi'none.

⁹ Mako ve'kamo'a "Hale yapi mai'noe." nehuno'ae'maki nepu asa'amokife aipa afino haviya hune'apateseana ani ve'ka hale yapi o'mai'niki hani yapi'ke mai'ne. ¹⁰ Nepu asa'amoki kanale'ya huno aipa ne'apamea ve'kamo'a hale yapi ne'maiyanakeno aulakamo'a kanale huno ne'akeanakeno mako hao'otake yapi ano kasalupalavino asaka huolavike. ¹¹ Asaka huolavikea'maki nepu asa'amokife aipa kafa nehapaeya ve'kamo'a lusi hani ya'kefafi ne'maiyanakeno aulakafina lusi hani nehikeno ka uneno hisea kafe lusiya huno anekinaki huteno akeno alakepa huno no'ake.

¹² Mafa'ne anak'a nimokitapa Kalaisi akileti Anumaya Koti'a hao'otake yatapi ako lapahaove lapatove nehuno aipa yuna yapati alino atalelapate'nea yafe nakaeya mani ke ne'kaove.

¹³ Lapa'kaeya afotimokitapa a'ke'ainaka ma mopa alo ohu'nea afina mai'nea ve'kamo aepa'a ake'naya vaya mai'naya yafe nakaeya mani avo ne'kaove. Inaki lapa'kaeya nahaeya'vemokitapa Satana ako atapa akase'naya yafe nakaeya mani avo ne'kaove. ¹⁴ Lapa'kaeya mi'ko mafa'ne anakana Afotimofe ako afi'naya yafe nakaeya mani ke ne'kaove. Lapa'kaeya afotimokitapa a'ke'ainaka ma mopa alo ohu'nea afina mai'nea ve'kamo aepa'a afi'naya yafe nakaeya mani ke ne'kaove. Lapa'kaeya nahaeya'vemokitapa lo'kiyatapi hane'nikeno Anumaya Koti kemo'a

lapa'kaeya lapa'ku'afi hane'niketapa Satana
ako hatapa akase'naya yafe nakaeya mani avo
ne'kaove.

Lakaeya ma mopale yafena olahaise.

¹⁵ Lapa'kaeya ma mopale ya'ae mi'ko au'ava kava'aefena olahapaino. Mako ve'kamo'a ma mopale yafe haiseana alaki lamake huno Afotimona aipa no'ame. ¹⁶ No'amea'maki mi'ko mopale vaya'moki nehaya kavana afa'a ameka apa'kufale haka ne'ya'ae apaulaka ake'a hapa'ye hu ya'ae apa'kufa ali'a hai ya'ae mi'ko inani akufa kavana Afotimotekati o'me'nea'maki afa'a ma mopaleti va'yi nehe. ¹⁷ Ma mopa'ae haka ne'ya'ae mi'ko vaya'ae apaulaka ake'a hapa'ye hu ya'aena akola hano hukea'maki Anumaya Koti'a nehaiya kava nehisaya vaya'moki kanale'ya hu'a hano ohu apavamu ali'a akola maike maike hu'a maikae.

Kalaisi kame vaya'a ako va'yi hu'nae.

¹⁸ Lapa'kaeya mafa'ne anaka'nimokitapa afeo. Ma mopa hano hisea kana'a ako fole ne'aikeno a'ke'ainaka "Kalaisi kame vaya'a va'yi hukefe nehae." haya ke ako afi'naya'maki meni nesu yate Kalaisi kame vaya'a ako va'yi hu'a mai'nae. Mai'naya yafe "Ma mopa hano hisea kanamo'a ako va'yi hu'ne." huta ako afi'none. ¹⁹ Ani Kalaisi kame vaya'a lakaeya'ae maike'a ako latale'a u'naya'maki ani vaya'moki lakaeya afuna laipa lakesa o'afi'a alaki lakaeya vaya o'mai'naya yafenake'a latale'nae. Inaki lakaeya vaya mai'nininana lakaeya'ae kanale'ya hu'a mako'ae mainina'maki meni ako latale'naya yafe ako afi'none ani ako

latale'naya vayana mi'ko lakaeya vaya o'mai'nae.
20 O'mai'naya'maki lapa'kaeya Fate Akufa Avamuna ako avale'netapa mi'ko'amokitapa lamake'ake ke afi'nae. **21** Lapa'kaeya Yisasife lamake ke lahapapai'naya ke o'afi'naya yafe mani ke no'kaova'maki lapa'kaeya aka afi'nakeno ani lamake kemo'a kasuke ohuke hutapa aka afi'naya yafe mani ke ne'kaove.

22 Nala'a kasuke'ake ve'ka mai'ne? "Yisasi'a Anumaya Koti'a lakufa alino katisea yafe hute'nea ve'ka Kalaisi'a o'mai'ne." huno nehea ve'ka kasuke'ake ve'ka mai'ne. Ani ve'kamo'a Afo-timo'ae Mafa'ne'amo'aefe "O'nahaiye." huno a'kame'ya ne'anamea yafenakeno Kalaisina kame ve'ka'a mai'ne. **23** Mako ve'kamo'a Yisasina a'kame'ya amiseana Anumaya Koti Afo'amo'ae a'kame'ya ami'nea'maki mako ve'kamo'a Yisasife afino aipafi maleseana Anumaya Koti'ae afino aipafi aka male'ne.

Fate Akufa Avamu'amo'a lamake'ake ke laha'nepaiye.

24 Lapa'kaeya a'ke'ainaka afi'naya ke alitapa lapaipafi maletapa alaki huli'netapa atafa hisayana Mafa'ne'a'ae Afo'amo'ae mi'ko afina lapa'kaeya'ae lo'ka'ana maika'ae. **25** Maika'a'maki Anumaya Koti'a lakaeyafe huno lo'kiya vailateno inake hu'ne "Alaki maike maike lapavamu lapamikoe." huno lo'kiya vai male'ne.

26 Kasuke'ake ke nehu'a "Havi kapi visae." hu'a a'a lapavataka hisaya vaya'aife afisaya yafe mani avona aka ka'noe. **27** Ka'noa'maki Anumaya Koti'a Fate Akufa Avamuna aka lapami'niketapa lapa'kaeya aka avalakeno lapaipafi mai'nea'maki

alu ve'kamo'a ke alino lapaya hisea ali'ya o'maleki
 Fate Akufa Avamu'mo'a mi'ko yafe alino lapaya
 nehe. Ani nehea ke kasuke ke nohiki alaki lamake
 ke'ake nehe. Alino lapaya nehea kava hutapa
 Yisasi'ae maitapa kamatapa maiyo.

Lakaeya Anumaya Koti mafa'ne mai'none.

²⁸ Inaki aise mafa'ne'nimokitapa Yisasi'ae maita kamatapa maiyo. Maita kamaesunakeno'aena Yisasi'a ko'ku'napakati elinesea afina koli ohuta akaeya aulakale hetisuna yafe lavuya ohisune.
²⁹ Lapa'kaeya “Yisasi'a alakepa aipa akesa'ae ve'ka hao'otake ya'a o'male ve'ka mai'ne.” hutapa afitapa alakepa hu'naya yafe mako vaya'moki hao'otake ya'api o'male vaya alakepa kava huke huke nehaya vaya'moki “Anumaya Koti mafa'ne'a mai'nae.” hutapa afi'nae.

3

Meni lakaeya Anumaya Koti mafa'ne mai'none.

¹ Vaehae Afotimo'a lakaeyafe lusiya huno hau ayamopafati nehaiya yafe akai'a lakaeyafe “Nakai'ni mafa'ne anaka'ni mai'nae.” huno nehe. Ani ke nehea yafe lusi lakesa afita lamo'yo aisune. Ani ke nehea'maki lamake lakaeya Anumaya Koti mafa'ne anaka alaki mai'none. Ma mopale yafe amuse nehaya vaya'moki Anumaya Koti aepa'a afi'a alakepa ohu'naya yafe lakaeya'ae ani ya hu'a o'afi'nae. ² Ne'nahaiya vaya'nimokitapa meni lakaeya Anumaya Koti mafa'ne anaka'a mai'nonanaketa henaka'a hana kava huta maisupi? Inani yafe lakaeya afita ha ole'none. Ha ole'nona'maki lakaeya

henaka'a Kalaisi'a eno fole aisiketa laulakafati aketa alakepa huta ne'aketa aita yahae huta akai'akana huta hapakaune huta afi'none. ³ Ani yafe mi'ko vaya'moki Kalaisife apame'atiti hu'a akeva ne'maiya vaya'moki Yisasi'a hao'otake kava ohuno aipamo'a honi'ya ofai'nea kava hu'a alakepa kanale kava nehu'a akeva mai'nae. ⁴ Mi'ko hao'otake kava huke huke huno ne'maiya ve'kamo'a Anumaya Koti ke male male'nea ke alino ne'atakaeye. Hao'otake kava hu ya'mo aepa'amo'a Anumaya Koti ke male male'nea ke ali'a atakae ya hane'ne. ⁵ Lapa'kaeya ako afi'nae Kalaisi'a hao'otake yati alino atalesea yafe ko'ku'napakati e'nea'maki akaeyapina hao'otake yana lamake huno o'male'ne. ⁶ Kalaisi'ae lo'ka'a ne'maiya vaya'moki mi'ko afina hao'otake kava nohaya'maki mako ve'kamo'a hao'otake kava hu au'ava yateka a'kame ne'malea ve'kamo'a Kalaisina o'ake'neanakeno aepa'a alaki o'afi'ne.

⁷ Vae aise mafa'neyaka'nimokitapa haviku mako ve'kamo'a havi kapi visaya yafe ano lapavataka hu yafenaki lapa'kaeya maitapa halove nehutapa maiyo. Kalaisi'a hao'otake kava nohea alakepa ve'ka mai'nea ya huno mako ve'kamo'a hao'otake kava huke huke ohisea ve'kamo'a alakepa ve'ka mai'ne. ⁸ Mai'nea'maki mako vaya'moki hao'otake kava huke huke nehaya vayana Sata mafa'neyaka mai'nakeno a'ke'ainakati Sata'a hao'otake kava hume ne'ea'maki Sata ali'ya alino haviya huteno alino yaka hutalesea yafe Anumaya Koti mafa'ne eno fole ai'neane.

⁹ Mako ve'kamo'a Anumaya Koti alite'nea

mafa'ne mai'nininana hao'otake au'ava kava
 huke huke ohinine. Anumaya Koti Avamu'amo'a
 ani alite'nea ve'kamo aipafi mai'neanakeno
 Anumaya Koti'a ani ve'ka akai'a mafa'ne
 alitekeno mai'nea yafe hao'otake kava hu au'ava
 ya'mo a'kame a'kame huno o'maike. ¹⁰ Alakepa
 au'ava kava nohaya vaya'ae Yisasi ke ne'afea
 nepu asa'amoki'aefe nohaiya vaya'ae Anumaya
 Koti mafa'ne o'mai'nae. Ani au'ava ya'api ne'aketa
 "Ma ve'ka Anumaya Koti mafa'ne mai'ne." nehuta
 "Ma ve'ka Sata mafa'ne mai'ne." huta akekaune.

Nepu lasatimokifena laipa alakepa'afati nela-haiyayana lo'kiya yane.

¹¹ A'ke'ainaka afi'naya kemo'a make hu'ne
 "Nepu lasatimokifena lapaipa alakepa'afati
 lahapaino." huno hu'nea ke afi'nae. ¹² Lakaeya
 Keni'a hu'nea akufa kava ohisune. Keni'a Sata
 mafa'ne mai'nea yafe akana'amona haekeno
 fali'ne. Na'ya hikeno Keni'a akana'amona
 amakino kite'ne? Akana'amo au'ava'mo'a
 alakepa hikeno akaeya au'ava'mo'a hao'otake
 kava hea yafe aipa afino haviya huteno haekeno
 fali'ne. ¹³ Lapa'kaeya Yisasiteka lapa'ku'a
 ami'naya nepu NASA'NIMOKITAPA ma mopale yafe
 amuse nehisaya vaya'moki kame alapatesaya
 yafena lapamo'yo o'aiyo. ¹⁴ Lakaeya Yisasina
 apa'ku'a ami'naya nepu lasatimoki laipa
 ne'apamuna yafe lakaeya afi'nonana lakaeya
 hao'otake kava nehuta fali'nona yapati ako
 hetita maike maike lavamu alita mai'none huta
 afi'none. Inaki mako ve'kamo'a vaya'a aipa
 no'amea ve'kamo'a alaki fali au'ava yapi'ke
 mai'ne. ¹⁵ Mako ve'kamo'a nepu asa'amofe

aipa kafa nehaeyana alaki mako ve'ka amakino kine'atea ve'ka mai'ne. Mai'niketapa lapa'kaeya ako afi'nae mako ve'kamo'a mako ve'ka amakino kine'ateanakeno ani ve'kamo aipafina maike maike hu avamuna ohane'ne. ¹⁶Yisasi'a lakaeyafe hau ayamopafati nehaikeno lakaeya laya hisea yafe avamu'a ataleteno fali'nea yafe vayatimokife lahau layamopafati nelahaisiketa hutesuna au'ava yana afi'nonanaketa lakaeya'ae ani kava huta lakaiti lavamufe "Afa yane." huta ataleteteta mako vayati aya hisuna yafe falisune.

¹⁷ Mako ve'kamo'a ma mopafi afeno'ya male'neno akeseana mako nepu asa'amoki kafu hute'a nesaya ya'api o'male'nisikeno'aena hautakiteno aya ohiseana ani ve'kamo aipafina Anumaya Koti hau ayamopafati nehaiya yana alaki o'male'ne. ¹⁸Lapa'kaeya aise mafa'ne'nimokitapa afeo lakaeya vayatimokife "Lahau layamopafati nelahaiye." huta lakeleti'ae lavayaleti'ae ke ohisunaki nelafuki laipa apamisune. Lakaeya meka lahau layamopafati lahau hune'apateta apa'kaeya kanale kava huta hapa'mata ali'ya alipatesune.

¹⁹⁻²⁰ Ani kava hisunana "Anumaya Koti lamake'ake ke afiteta mai'nona vaya mai'none." huta afiteta akaeyateka visunakeno laipamo'a kanale huno yuna hesea kava huke. Laipamo'a lakaiti hao'otake kava nehuna yafe "Anumaya Koti'a kake hulatekaiye." hu'a hisakeno Anumaya Koti'a laipa akaseno ala ve'ka mai'neno mi'ko yafe afi'nea ve'ka mai'nea yafenakeno laha'makaiye hutae nehune.

Anumayaleka aipa ami'nisea ve'kamo'a Anumaya Koti aulakalena koli ohuke.

²¹⁻²² Ne'nahaiya vaya'nimokitapa afeo lakaeya laipamo'a "Hao'otake kava nehana ve'ka mai'nane." huno huolateseana lakaeya Anumaya Koti aulakale lo'kiya vaita hetita ne'maunanakeno lakaeya mako yafe lahaisiketa akaeyateka ke huta afine'konakeno ani yana nelame. Lakaeya akaeya ke male male'nea ke'ale a'kame ne'maleta akai'a nehaiya au'ava kava nehuna yafe afine'kona yana nelame. ²³ Ani ke male male'nea kemo'a make hu'ne akai'a Mafa'ne Yisasi Kalaisi'a laha'maesea ali'ya ali'nea ya'ae aki'ale'ae afita laipafi ne'maleta laku'a amita alakepa huteta nepu lasatimokifena laipa alakepa'afati lahaise huno hu'ne. ²⁴ Mako ve'kamo'a Anumaya Koti ke male male'nea kele a'kame ne'maleseana ani ve'kamo'a Anumaya Koti'ae lo'kano maikeno ani kava huno Anumaya Koti'a akaeya'ae lo'kano ne'maiye. Anumaya Koti'a Fate Akufa Avamu'a lami'nikeno ani Avamu'mo'a laipafi mai'neno "Anumaya Koti'ae lo'katapa mai'nae." huno lave nele.

4

Anumaya Koti lamake apaune vaya'ae kasuke'ake apaune vaya'afe hu'ne.

¹ Ne'nahaiya vaya'nimokitapa afeo. Ma mopafina apa'ke'atikeke apaune vaya'moki "Anumaya Koti ke alita ne'one." hu'a e'naya'maki mi'ko apaune laka hisaya ke afitapa lapaipafi o'maleo. Hokotetapa "Anumaya Koti'a hupateke'a e'navi?" hutapa afitapa alakepa hutetapa

apa'kaeya ke afeo. ² Ma kava hutapa aketapa aeto hukae. "A'ke'ainaka Yisasi Kalaisi'a ma mopafi elineno vayatafa mai'ne." hu'a hisaya vaya'aife "Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'amo'a apa'kaeya apaipafi mai'ne." nehutapa aketapa aeto hukae. ³ "Yisasife afi'na naipafi male'noe." hu'a fole no'aiya vaya'moki Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'amo'a apaipafi o'mai'nea'maki fate ve'kamo aune amena Kalaisi kame'a apaipafi mai'neanaketapa lapa'kaeya ani akufa aune amena esea ke ako afi'naya'maki ma mopale ako eno mai'ne.

⁴ Ne'nahaiya vaya'nimokitapa lapa'kaeya Anumaya Koti mafa'neyaka mai'nakeno mopale mai'nea Sata'a aise ve'ka mai'nea'maki lapaipafi mai'nea Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'amo'a ala ve'ka mai'nea yafe apa'ke'atike ke laka'ake apaune vayana ako hapata apa'kase'nae.

⁵ Ani kasuke'ake apaune vaya'moki ma mopafati va'yi hute'a mopale yafe ke nehake'a mopale yafe amuse nehaya vaya'moki apa'kaeya ke ne'afe. ⁶ Ne'afea'maki lakaeya Anumaya Koti mafa'neyaka'a mai'nonake'a Anumaya Kotina ake'a alakepa nehaya vaya'moki lakaeya huna ke ne'afea'maki Anumaya Koti'a mafa'ne'a ali o'apate'nea vaya'moki lakaeya huna ke no'afe. Ani kava nehaya yafe lamake ke'ake nehea Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'amo'ae kasuke'ake ke nehea aune ame'ae aketa alakepa hu'none.

Anumaya Koti'a lahau layamopafati nelahaiya ya'mo aepa'a mai'ne.

7 Ne'nahaiya vaya'nimokitapa lahau layamopafati nelahaiya yana Anumaya Kotitekati e'nea yafe Yisasina apa'ku'a ami'naya nepu lasaki lusiya huta lahau layamopafati nelahaisiketa maisune. Mi'ko vaya'aife hau ayamopafati nehaisea ve'ka Anumaya Koti'a alite'nea ve'ka mai'neanakeno Anumaya Kotina akeno alakepa hu'ne. 8 Anumaya Koti'a lahau layamopafati nelahaiya ya'mo aepa'a mai'nea yafe mako ve'kamo'a vaya'aife hau ayamopafati nohaiyana ani ve'kamo'a Anumaya Kotina akeno alakepa ohu'ne. 9 Anumaya Koti'a ma kava huno lakaeyafe hau ayamopafati nehaiya ya laveli'ne. Akai'a alaki mako'ke mafa'ne'ake mai'nea'maki ani mafa'ne'a hutekeno ma mopafi elineno fali'nea yateti lakaeya maike maike hisuna lavamu alita maisuna yafe hutekeno eline'ne. 10 Hau ayamopafati nehaiya yana lakaeya Anumaya Kotina lahau layamopafati lahaisea yafe nohea'maki Anumaya Koti'ke hokoteno lakaeyafe hau ayamopafati nehaikeno akai'a mako'ke mafa'ne'a hutekeno ma mopafi e'ne. Lakaeya hao'otake kava huno yafe Anumaya Koti'a afino aipa haviya hulate'nea'maki Yisasi'a lakaeyatefe faliteno hao'otake kava nehuna yati alino atale'nea au'ava ya'amo'ke lakaeyafe hau ayamopafati nehaiya ya laveli'ne. 11 Ne'nahaiya vaya'nimokitapa afeo. Anumaya Koti'a ani kava huno lakaeyafena hau ayamopafati lusiya huno nehaiyanaketa lakaeya'ae ani kava huta vayatimokife lahau layamopafati lahaise. 12 Lamake mako'ke ve'kamo'a Anumaya Kotina ake'nea ve'ka ma mopafi alaki o'mai'neanaketa

lakaeya vayatimokife lahau layamopafati lahaiseana Anumaya Koti'a lakaeya'ae mai'neno Anumaya Koti'a lahau layamopafati lahaisea yana laipafi lami'nikeno kanale huno ala hu'ne.

¹³ Anumaya Koti'a Fate Akufa Avamu'a lami'nea yafe lakaeya Anumaya Koti'ae lo'kata mai'nonakeno akaeya laipafi mai'ne huta lakesa ne'afune. ¹⁴ Ne'afunakeno Afotimo'a Mafa'ne'a mi'ko ma mopafi vaya apa'ku apame alino katisea yafe hutekeno e'niketa akaeya aka aketa alakepa hu'nona yafe mani ke huta fole aita lahana'nepaune. ¹⁵ Lahapa'nepauna'maki mako ve'kamo'a Yisasifena "Akaeya Anumaya Koti mafa'ne mai'ne." huno hiseana Anumaya Koti'a ani ve'kamo aipafi mai'nikeno akaeya'ae Anumaya Koti aipafi mai'ne.

¹⁶ Anumaya Koti'a lakaeyafe hau ayamopafati nehaiya yana ako afita laku'afi ne'malone. Anumaya Koti'a lahau layamopafati nelahaiya ya'mo aepa'a mai'niketa lahau layamopafati nehanauna vaya'mokita Anumaya Koti aipafi mai'nonakeno Anumaya Koti'a lakaeya lapaipafi ne'maiye. ¹⁷ Ani yafe lakaeya nepu lasatimokife lahau layamopafati lusiya huno lahau'nisiketa lakaeya ma mopafi ne'mauna au'avatimo'a Yisasi'a hu'nea kava huta mai'nona yafe Anumaya Koti'a kake hupatesea afina kake hulatesea yafe koli huta lavuya ohukune. ¹⁸ Anumaya Koti'a hau ayamopafati lusiya huno mako ve'kae hau'neanakeno ani ve'kamo'a koli hu ya'a ako alino ne'atale. Mako koli nehea ve'kamo'a Anumaya Koti'a akaeyafe lusiya huno hau ayamopafati nehaiya ya saufa afino alakepa

ohu'nea yafe "Hao'otake kava hu'noa havi anona'a alikoe." huno nehikeno koli hu ya fole ai'ne.

¹⁹ Anumaya Koti'a hokoteno lakaeyafe hau ayamopafati hau'nea yafe lakaeya'ae ani kava huta nepu lasakifena lusiya huno nelahaiye. ²⁰ Mako ve'kamo'a "Anumaya Kotife nahau nayamopafati ne'nahaiye." huteno Yisasina aku'a ami'nea nepu asa'amofe aipa kafa heteseana ani ve'ka kasuke'ake ve'ka mai'ne. Amete mai'nea nepu asa'amona hau ayamopafati ohaiseana ani kava huno o'ake'nea Anumaya Kotina hau ayamopafati ohauke. ²¹ Anumaya Koti'a ke male male'nea kemo'a inake hu'ne "Anumaya Kotife hau ayamopafati nehaiya ve'kamo'a ani kava huno amete ne'maiya ve'ka Yisasina aku'a ami'nea nepu asa'amona lusiya huno hau ayamopafati haise." hu'ne.

5

Yisasife afi'a apaipafi male'naya vaya'moki ma mopafi hao'otake kavana akase'nae.

¹ "Yisasi'a Anumaya Koti'a lakufa alino katisea yafe hute'nea ve'ka Kalaisi'a mai'ne." hu'a afi'a apaipafi malesaya vayana mi'koma'a Anumaya Koti mafa'neyaka maike'a Afo'apimofe Anumaya Kotife nehapaike'a ani Anumaya Koti'a mafa'neyu'aena hapau apayamopafati nehapaiye. ² Ani ke afi'nona yafe lakaeya Anumaya Kotife lahau layamopafati nelahaiseana akaeya ke a'kame malesunana akaeya mafa'neyaka'aena lahau layamopafati nelahaise. ³ Lakaeya Anumaya Kotife lamake

huno lahaiseana akaeya ke a'kame malekaune. Akaeya kemo'a kana nolahakiye. ⁴ Kana nolahaikeno Anumaya Koti'a akai'a mafa'neyaka alilate'nea vaya'mokita ma mopale hao'otake kavana ne'ataleta ako ane'kasone. Akaeyafe afita laipafi maleta laku'a amuna yafe ma mopale hao'otake kavana ne'ataleta ako ane'kasone. ⁵ Nala'a ma mopafi hao'otake au'ava yana ako ataleno ane'kase? Yisasife "Anumaya Koti mafa'ne mai'ne." huno afino aipafi male'nea ve'kamo'a ma mopafi hao'otake kavana ataleno ako ane'kase.

Anumaya Koti'a mafa'ne'amofe huno kafino hapapai'ne.

⁶ Ani ve'kamo'a Yisasi Kalaisi'a ko'ku'narakati elinekeno akaeya liteti faletetekeno falikeno kola'amo'a lapetape huno lavea yateti "Anumaya Koti'a laku lame alino katikefe hute'nea ve'ka mai'ne." huta afi'none. Ani ve'ka liteti'ke eno lave oli'niki akaeya kola'aleti'ae eno lavel'nikeno Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'amo'a lamake'ake kemo aepa'a mai'nea yafe Yisasi Kalaisife huno fole ne'aiye. ⁷⁻⁸ Yisasi'a Anumaya Koti'a lakufa alino katikefe hute'nea ve'ka mai'nea yafe aole'ae mako'ae ya'moki hu'a fole ai'a laha'nepaiye. Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'amo'ae li'mo'ae kola'amo'ae laha'nepai'a mako'ke akufa ke'ake laha'nepaiye. ⁹ Laha'nepaiketa lakaeya vaya'moki haya ke ne'afuna'maki Anumaya Koti'a hu'nea kemo'a vaya'moki nehaya ke apa'kaseno ala hu'nea yafe afisune. Anumaya Koti'a inake hu'ne "Yisasi'a

nakai'ni mafa'ne mai'ne." huno fole ai'nea ke afisune.

¹⁰ Anumaya Koti mafa'ne'amofe afino aipafi maleteno aku'a ami'nea ve'kamo'a Yisasife aipafi ako afi'nea'maki Anumaya Kotife afi'a apaipafi o'male'a apa'ku'a no'amea vayana Anumaya Koti'a "Yisasi'a nakai'ni mafa'ne." huno hu'nea ke o'afi'naya yafe Anumaya Kotife "Kasuke ke'ake ve'ka mai'ne." hu'a nehae. ¹¹ Ani Anumaya Koti'a lamake huno hu'nea ke'amo'a ma kava hu'ne "Anumaya Koti'a akola maike maike hisaya lapavamu ako lapami'ne." huno hu'ne. Ani akola maike maike hisuna lavamu'mo aepa'a akai'a mafa'ne mai'ne. ¹² Mai'nea yafe Anumaya Koti Mafa'ne'amofe Yisasife "E'ka naipafi maiyo." huno hikeno Yisasi'a e'neanakeno aipafi mai'nea ve'kamo'a ani akola maike maike hisea avamu ako ali'nea'maki Anumaya Koti Mafa'ne "E'ka naipafi maiyo." huno ohu'nea ve'kamo'a Yisasi'a akae aipafi o'mai'nea yafe akola maike maike hisea avamu o'ali'ne.

Lakaeya maike maike hu lavamu aka ali'nona yafe aka afi'none.

¹³ Lapa'kaeya Anumaya Koti Mafa'ne'amo aki Yisasi akilefe afitapa lapaipafi male'naya vaya'aife "Akola maike maike hisuna lavamu aka ali'none." hutapa afitapa alakepa hisaya yafe mani avo ka'na lahapa'nepauve. ¹⁴ Lakaeya Anumaya Koti'a nehaisea yafe akaeyate afikesunakeno afike. "Afike." huta afi'nona yafe akaeyafe koli ohuta akaeyateka eta afine'kone. ¹⁵ "Anumaya Koti'a mi'ko lakaeya ke huta afine'kona ke ne'afe." huta afi'nona yafena mako

ya'aena afi'none "Anumaya Kotife afine'kona yana lakaeya ako alikaune." huta nehune.

¹⁶ Mako'ke ala hao'otake kava nehisayana akola fali'a ata kapi u'a maisaya akufa kava hane'ne. Ani ala hao'otake kava nehea ve'kamofe Anumaya Kotiteka ke hu'ka afiko hu'nae nohoe. Nohoa'maki nepu kasa'kamoki hano ofalisea hao'otake kava hu'nisike'ka ake'kaefena Anumayamoteka akaeyafe afikesanakeno akola maike maike hisea avamu amike. ¹⁷ Mi'ko hao'otake au'ava kava nehuna kavana alaki hao'otake kava nehuna'maki ani hao'otake kavafe laipa aita yahae hisunana akola ofalikune.

¹⁸ Lakaeya ako afi'none Anumaya Koti alite'nea mafa'ne'amo'a hao'otake kava hu au'ava kavana huke huke huno ohininina'maki Anumaya Koti'a alite'nea mafa'ne Yisasi'a au'ne'veiya yafe Sata'a alino haviya hupatekefe eno apatafa ohuke.

¹⁹ Lakaeya ako afi'none Anumaya Koti'a lakaeya lavamu'mo aepa'a mai'niketa akai'a mafa'neyaka mai'nona'maki mi'ko mopale vaya'moki Sata ayapi ne'maikeno ala kava ve'ka'api mai'neno "Nakaeya ke afeo." hu'ne.

²⁰ Hu'nea'maki lakaeya ako afi'none Anumaya Koti Mafa'ne'amo'a eno alaki lamake nehea Anumaya Koti aepa'a aketa alakepa hisuna laipa lakesa ako lami'niketa afiteta Yisasi Kalaisi Anumaya Koti Mafa'ne'amo aipafi mai'nona yafe ani kava huta alaki lamake nehea ve'kamo aipafi mai'none. Ani ve'ka alaki lamake Anumaya Koti mai'neno akola maike maike hisuna lavamu'mo aepa'a mai'ne. ²¹ Mai'neanaki aise mafa'ne'nimokitapa kava yakai'netapa

apa'ke'atikeke anumayamofe afitapa lapaipa
o'apameo.

**Anumaya Koti'a Saufa Lami'nea Ke
The New Testament in the Inoke-Yate Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Inoke-Yate long Niugini**

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Inoke-Yate

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

76c8ec82-f78f-59ba-820f-87366bb1497f